Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecător Mîțu Gheorghe

Dosarul nr. 2ri-270/24
(2- 18196619-02-2ri-23052024)

D E C I Z I E

26 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de reprezentantul S.A. „INCOMAȘ", avocatul Leșan Nicolae,

în cauza de insolvabilitate intentată față de debitorul S.A. „INCOMAȘ",

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 martie 2024, prin care s-a admis parțial contestația depusă de creditorul S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII", s-a validat suplimentar creanței deja validate a creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" creanța față de S.A. „INCOMAȘ" în suma de 156915 (o sută cincizeci și șase mii nouă sute cincisprezece),20 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul VI și s-a obligat administratorul insolvabilității S.A. „INCOMAȘ" să rectifice tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.A. „INCOMAȘ",

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Central) se află spre examinare cauza de insolvabilitate intentată în privința S.A. „INCOMAȘ".
2. La 28 decembrie 2018 creditorul S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII" a depus cerere de alăturare la cererea introductivă, prin care a solicitat, printre altele, validarea creanței sale față de S.A. „INCOMAȘ" în sumă totală de 2 044 819,92 lei, dintre care suma de 790 638,21 lei – datorie de bază, suma de 836254,19 lei – penalitate și suma de 417927,52 lei – dobânda de întârziere.
3. În cadrul ședinței de judecată din 28 mai 2021, reprezentantul creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII" a micșorat suma creanței solicitate spre validare până la sumă totală de 1 791 789,63 lei, dintre care suma de 1 033 893,56 lei – datorie de bază, suma de 689138,20 lei – penalitate și suma de 68757,87 lei – cheltuieli de asistență juridică suportate de S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII" în cauza civilă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de S.A. „INCOMAȘ" până la 28 mai 2021.
4. La 22 aprilie 2022 S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII" a depus cerere privind admiterea integrală a creanței sale la masa debitoare.

5. Potrivit tabelului definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.A. „INCOMAȘ” prezentat de administratorul insolvabilității 23 mai 2022, creanța S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII” a fost admisă parțial spre validare, după cum urmează: - suma de 760 638,21 lei a fost admisă integral spre validare la categoria creanțelor chirografare de rangul V; - suma de 273 255,35 lei din suma de 1 031 151,42 lei a fost admisă spre validare la categoria creanțelor chirografare de rangul VI.
6. Respectiv, nu a fost admisă spre validare suma creanței la categoria creanțelor chirografare de rangul VI în mărime de 757 896,07 lei (1 031 151,42 lei - 273 255,35 lei).
7. Astfel, la 24 aprilie 2022 reprezentantul creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII”, avocatul Vlaicu Vlad a depus contestație împotriva acțiunilor administratorul insolvabilității S.A. „INCOMAȘ” de neadmitere spre validare în tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.A. „INCOMAȘ” a creanței creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII” față de patrimoniul S.A. „INCOMAȘ” în mărime de 1 102 651,43 lei, ca creanță chirografară de rangul V și în mărime de 689138,20 lei cu titlu de penalitate, ca creanță chirografară de rangul VI.
8. În cadrul ședinței de judecată din 12 februarie 2024, reprezentantul creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII”, avocatul Vlaicu Vlad a micșorat cuantumul creanței solicitate a fi validată până la suma de 760 638,21 lei cu titlu de datorie, ca creanță chirografară de rangul V, suma de 223 708,21 cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 49547,14 lei cu titlu de cheltuieli judiciare conform hotărârii instanței din 30 octombrie 2019, dosar nr. 2c-689/18, suma de 689138,20 lei cu titlu de penalitate ulterioară, suma de 68757,87 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică ulterioare, ca creanțe chirografare de rangul VI, în total pentru rangul VI suma de 1 031 151,42 lei.
9. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 martie 2024, s-a admis parțial contestația depusă de creditorul S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII”, s-a validat suplimentar creanței deja validate a creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII” în sumă de 273 255 (două sute șaptezeci și trei mii două sute cincizeci și cinci),35 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul VI, creanța creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII” față de S.A. „INCOMAȘ” în suma de 156 915 (o sută cincizeci și șase mii nouă sute cincisprezece),20 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul VI, în rest, contestația s-a respins ca neîntemeiată.
10. Totodată, s-a obligat administratorul insolvabilității S.A. „INCOMAȘ”, la data devenirii irevocabile a prezentei încheieri, să rectifice tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.A. „INCOMAȘ” în sensul menționat în prezenta încheiere.
11. Pentru a dispune astfel, instanța a constatat că la 5 decembrie 2022 a fost validată creanța S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCȚII” față de S.A. „INCOMAȘ” în mărime de 760 638,21 lei cu titlu de creanță chirografară de rangul V și creanța în mărime de 273 255,35 lei cu titlu de creanță chirografară de rangul VI, formată din suma de 223 708,21 dobânda de întârziere și suma de 49 547,14 lei cheltuieli judiciare conform hâțâirii instanței din 30 octombrie 2019, dosar nr. 2c-689/18.
12. Respectiv, contestația în partea validării creanței acestui creditor în mărime de 760 638,21 lei cu titlu de creanță chirografară de rangul V și în mărime de 273 255,35 lei cu titlu de creanță chirografară de rangul VI nu poate fi supusă examinării, deoarece prin prisma prevederilor art. 143 alin. (8) din Legea insolvabilității, consemnarea

judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărîri judecătoreşti definitive şi irevocabile pentru toate creanţele validate, conform valorii şi rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/ lichidator şi pentru toţi creditorii chirografari și creditorii garantaţi.

13. Prin urmare, a reținut că obiectul examinării îl constituie doar partea din contestație ce vizează acțiunile administratorului insolvabilității de neadmitere spre validare a creanței în mărime de 689 138,20 lei cu titlu de penalitate ulterioară și suma de 68 757,87 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică ulterioare, ca cranțe chirografare de rangul VI.
14. Astfel, instanța a redus cuantumul penalității solicitate de către creditor prin încasarea acesteia pentru o perioadă ce nu depășește 6 luni de zile, reieșind din următorul calcul: 760638,21 lei x 0,1%=760,64 lei pe zi x 180 zile=136915,20 lei, sumă pe care instanța a apreciat-o ca fiind rezonabilă și echitabilă în raport cu dobândă de întârziere care deja a fost încasată de către instanța de drept comun în sumă de 223 708,21 lei.
15. Referitor la suma de 68 757,87 lei pretinsă a fi validată de către creditorul S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" față de debitorul S.A. „INCOMAȘ" cu titlu de cheltuieli de asistență juridică ulterioare, instanța, reieșind din lipsa noutăților și dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță, aportul avocatului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" la soluționarea cauzei, timpul de muncă necesar pentru a realiza sarcinile procesuale și rezultatul efectiv obținut, a conchis că cheltuielile de asistență juridică care pot fi puse în sarcina debitorului S.A. „INCOMAȘ", suportate de către S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" nu pot depăși suma de 20000 lei.

Solicitarea recurentului:

16. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 27 martie 2024, avocatul Leșan Nicolae, acționând în interesele S.A. „INCOMAȘ", a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate în partea admiterii contestație, cu adoptarea în această parte a unei decizii noi privind respingerea integrală a contestației depuse de S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII", pe motiv că se constată existența unui litigiu de drept.

Argumentele părților:

17. În motivarea recursului, reprezentantul S.A. „INCOMAȘ", avocatul Leșan Nicolae, a invocat că instanţa de fond nu a luat în considerare faptul că S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" urma să anexeze la contestaţie documentele ce confirmă respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului, care a fost în mod expres stipulată de către părţi în contractul de subantrepriză nr. 02/07-12 din 2 iulie 2014, anume să anexeze o notificare (somaţie) privind calcularea tuturor sumelor penalităţii pentru perioada 26 octombrie 2018 – 28 mai 2021.
18. A menționat că instanţa de fond a interpretat în mod eronat art. 268 lit. a) Cod civil, în redacţia până la 1 martie 2019, se prescriu în termen de 6 luni acţiunile privind încasarea penalităţii, deoarece instanţa de fond a făcut o concluzie că penalitatea poate fi calculată doar pe o perioadă de 6 luni. Cu toate acestea, termenul de prescripţie pentru penalităţi şi perioada de calculare a penalităţilor sunt concepte diferite.

19. La fel, a indicat că în parte motivantă a încheierii din 12 martie 2024, instanţa a indicat că se încasează penalitatea timp de 6 luni, cu toate acestea, din această concluzie nu este clar, pentru care anume perioada instanţa a dispus încasarea acesteia.
20. A mai invocat că, ținând cont de faptele constatate în procesul examinării contestaţiei şi prin raportare la prevederile art. 144 alin. (4) din Legea insolvabilităţii, există un litigiu de drept care va putea fi soluţionat doar în procedură civilă contencioasă, pe bază de contradictorialitate, ori Legea insolvabilităţii stabileşte că una din cerinţele pe care trebuie să întrunească creanţa creditorului este ca aceasta să fie certă. O creanţă cu caracter litigios nu poate fi validată de către instanţa de insolvabilitate, decît după soluţionare irevocabilă a litigiului pe marginea creanţei menţionate.

Termenul de declarare a recursului:

21. În conformitate cu art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă *„încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părți şi de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol”.*
22. Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă *„Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”.*
23. În conformitate cu art. 8 alin. (2), (6) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*încheierile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite în prezenta lege”.*
24. Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă *„termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
25. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, reține că recursul declarat la 27 martie 2024 împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 martie 2024, a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

26. Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurentă și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond și restituirea spre rejudecare a cauzei, reieșind din considerentele ce succed.
27. Conform art. 359 din Codul de procedură civilă *„Cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.*
28. Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității „*procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi”.*
29. Conform art. 424 alin. (l) din Codul de procedură civilă *„Curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”.*

30. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *„recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților”.*
31. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă *„instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată”.*
32. Din lucrările dosarului urmează că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2019, devenită irevocabilă la 13 ianuarie 2021, s-a admis parţial cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” împotriva S.A. „INCOMAŞ” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a încasat de la S.A. „INCOMAŞ” în beneficiul S.R.L. „TM COMPLEX COSTRUCŢII” suma de 760 638,21 lei cu titlu de datorie, suma de 223708,21 lei cu titlu de dobândă de întârziere și suma de 49547,14 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, în total, suma de 1 033 893,56 lei, fiind respinsă pretenția S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” împotriva S.A. „INCOMAŞ” cu privire la încasarea penalității, ca neîntemeiată.
33. Potrivit constatărilor din hotărârea menționată, S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” a solicitat încasarea de la S.A. „INCOMAŞ” a dobânzii de întârziere în sumă de 417927,52 lei și a penalității în mărime de 323271,24, însă nu a făcut alegerea. Astfel, instanța, reieșind din faptul că încasarea dobânzii de întârziere ar fi mai favorabilă pentru reclamantă, a respins încasarea penalității și a încasat dobânda de întârziere, calculată începând cu 12 ianuarie 2017, în sumă de 223708,21 lei.
34. În speță, S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” contestă acțiunile administratorului insolvabilității S.A. „INCOMAŞ” de neadmitere spre validare a creanței S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” faţă de patrimoniul S.A. „INCOMAŞ” în mărime de 689 138,20 lei cu titlu de penalitate ulterioară și suma de 68757,87 lei cheltuieli de asistență juridică ulterioare.
35. Potrivit poziției S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII”, dobânda de întârziere încasată prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2019 a fost calculată pentru perioada 12 ianuarie – 25 octombrie 2018, respectiv pentru perioada 26 octombrie 2018 – 19 aprilie 2021 a fost calculată o penalitate în mărime de 689 138,20 lei.
36. Așadar, în conformitate cu art. 141 alin. (3) din Legea insolvabilității „*la cererea de admitere a creanțelor se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele*, iar conform art. 140 alin. (3) din Legea insolvabilității, „*…creanțele neconfirmate prin cererea de admitere a creanței nu se includ în tabelul definitiv al creanțelor și nu se satisfac conform procedurii stabilite de prezenta lege*.”
37. Conform art. 142 alin. (1) din Legea insolvabilității „*creanţele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvabilităţii, sau de lichidator, cu excepţia creanţelor constatate prin titluri executorii*.”

38. În conformitate cu art. 143 alin. (3) și (5) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*tabelul preliminar al creanţelor se va prezenta instanţei de insolvabilitate şi se va comunica de îndată debitorului şi creditorilor ale căror creanţe sau drepturi de preferinţă au fost trecute parţial în tabelul preliminar sau respinse, precizînd, totodată, şi motivele. La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanţa de judecată care examinează cazul de insolvabilitate a debitorului. Creditorii şi debitorul au acces la tabelul creanţelor şi pot face contestaţii faţă de creanţele admise de administrator/lichidator în tabel, precum şi asupra celor înlăturate”.*
39. Potrivit art. 143 alin. (6) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 „*o creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvabilității/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanței”*.
40. Prevederile art. 144 alin. (1) și (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 stipulează că „*debitorul şi creditorii pot să formuleze contestaţii cu privire la creanţele şi la drepturile de preferinţă neadmise sau trecute integral sau parţial de administratorul insolvabilităţii/lichidator în tabelul definitiv. Contestaţiile se depun la instanţa de insolvabilitate în termenul prevăzut la art. 143 alin. (6). Contestaţiile înaintate după acest termen se declară tardive şi se restituie fără a fi examinate”.*
41. Alin. 9 al aceleași norme indică că „*instanţa de insolvabilitate soluţionează contestaţia prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestaţia este admisă sau respinsă cu validarea creanţei este executorie pentru administratorul insolvabilităţii/lichidator şi pentru toţi creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanţelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca şedinţă specială de validare.*”
42. Totodată, conform art. 626 alin. (2) Cod civil, în vigoare la data stingerii situației juridice *”creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin clauza penală (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă)”.*
43. Potrivit art. 630 alin.(1) Cod civil, în vigoare la data stingerii situației juridice *” în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporţionat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului”.*
44. Verificând încheierea primei instanțe prin prisma situației de fapt din prezenta speță în raport cu prevederile normelor de drept enunțate, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, ajunge la concluzia că soluția instanței de fond este una eronată.
45. Colegiul civil observă că instanța de fond, din oficiu, prin aplicarea art. 630 alin. (1) Cod civil, în vigoare la data încheierii contractului de subantrepriză din 2 iulie 2014, a redus penalitatea solicitată, considerând-o disproporționat de mare, prin încasarea acesteia pentru o perioadă ce nu depășește 6 luni de zile, reieșind din următorul calcul: 760638,21

lei x 0,1%=760,64 lei pe zi x 180 zile=136915,20 lei și a validat suplimentar creanța creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII” față de S.A. „INCOMAŞ” în sumă de 156915, 20 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul VI.

46. Așadar, Colegiul civil menționează că, în principiu, instanța de judecată nu are dreptul să reducă cuantumul clauzei penale. Ca excepție, prevederile art. 630 alin.(1) Cod civil permit instanței să micșoreze clauza penală, atunci când aceasta este disproporționat de mare în raport cu prejudiciile real suportate de către creditor. La aprecierea disproporționalității clauzei penale, instanța va porni în fiecare caz concret de la astfel de împrejurări precum: durata neexecutării obligației, procentul excesiv de înalt al clauzei penale (comparativ cu procentul practicat în alte contracte de același gen), depășirea substanțială a posibilelor prejudicii rezultate din neexecutarea obligațiilor, situaţia financiară dificilă a debitorului, mărimea penalităţii depăşeşte suma datoriei, achitarea datoriei, etc.
47. Este relevant făptui că legea nu prevede expres limita de reducere a clauzei penale. Sarcina instanţei în această situaţie constă în aprecierea adecvată a coraportului dintre mărimea penalităţii stabilite şi mărimea prejudiciului real suportat. În cazul reducerii clauzei penale, instanţa urmează să-şi motiveze soluţia, făcînd referire la probe.
48. Respectiv, instanța de judecată va reduce clauza penală, conform principiului contradictorialității, doar în cazul în care debitorul a solicitat aceasta. Aceasta deoarece toate împrejurările care confirmă disproporționalitatea clauzei penale, inclusiv întinderea prejudiciului, trebuie să fie probate, conform regulilor generale, de către debitor.
49. La caz, prima instanță, deși a menționat că reducerea penalității este condiționată de întrunirea cumulativă a condițiilor impuse de legiuitor referitor la existența unui caz excepțional, luarea tuturor împrejurărilor cazului în considerație și penalitatea să fie disproporționat de mare în raport cu prejudiciul efectiv cauzat creditorului de către debitor în rezultatul neexecutării obligație, a redus penalitatea din oficiu.
50. Prin urmare, Colegiul civil apreciază critic aprecierea penalității solicitate ca una disproporțională din oficiu, or debitorul urma să invoce și să probeze că mărimea penalității este disproporționat de mare în raport cu prejudiciul efectiv cauzat creditorului.
51. Totodată, Colegiul amintește că prima instanță a redus penalitatea solicitată, considerând-o disproporționat de mare, prin încasarea acesteia pentru o perioadă ce nu depășește 6 luni de zile
52. Referitor la acest aspect, Colegiul civil menționează că penalitățile sunt calculate de obicei ca procent dintr-o sumă datorată, aplicat pe o anumită perioadă. Reducerea penalității nu schimbă perioada pentru care a fost calculată, ci doar micșorează valoarea penalității rezultate
53. Așadar, reducerea penalității afectează doar valoarea penalității în sine. Se poate aplica un discount sau o reducere procentuală la suma finală a penalității pentru a diminua costurile, fără a schimba perioada pentru care aceasta este datorată. Modificarea termenului (perioada) presupune o recalculare a penalităților pe un interval mai scurt sau mai lung, dar nu reduce valoarea deja acumulată pentru perioada respective.
54. La caz, prima instanță, reducând penalitatea la termenul de 6 luni, de fapt, a aplicat același procent prevăzut de părți în contract.
55. Prin urmare, Colegiul, subliniind diferența dintre conceptul de reducere a valorii penalității și modificarea termenului pentru care aceasta se aplică, conchide că prima

instanță nu a redus penalitatea, or, reducerea este menită să ușureze povara financiară, nu să revizuiască perioada istorică pentru care au fost calculate penalitățile.

56. Într-o altă ordine de idei, Colegiul civil notează că potrivit constatărilor din hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2019, deoarece S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" nu a făcut alegerea în a solicita încasarea de la S.A. „INCOMAŞ" a dobânzii de întârziere în sumă de 417927,52 lei sau a penalității în mărime de 323271,24 lei, reieșind din faptul că încasarea dobânzii de întârziere ar fi mai favorabilă pentru reclamantă, s-a respins încasarea penalității și a încasat dobânda de întârziere, calculată începând cu 12 ianuarie 2017, în sumă de 223708,21 lei.
57. Aici Colegiul civil observă că, deși potrivit poziției S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII", dobânda de întârziere încasată prin hotărârea menționată a fost calculată pentru perioada 12 ianuarie – 25 octombrie 2018, respectiv penalitatea în mărime de 689 138,20 lei a fost calculată pentru perioada 26 octombrie 2018 – 19 aprilie 2021, din suportul probatoriu nu urmează o probă plauzibilă care să confirme cu certitudine circumstanța cu privire la termenul limită de calcul a dobânzii de întârziere încasate prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 octombrie 2019.
58. Așadar, Colegiul civil menționează că instanța de fond urma să stabilească perioada exactă pentru care a fost încasată dobânda de întârziere, în vederea excluderii calculării penalității pentru o perioadă care s-ar suprapune.
59. În această ordine de idei, este de menționat că Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.
60. Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.
61. În acest sens se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cerințele şi obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.
62. Colegiul remarcă că omiterea aspectului dat constituie o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăților Fundamentale, care garantează oricărei persoane dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Instanțele judecătorești sunt obligate să-şi motiveze soluțiile şi concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns special în hotărâre.
63. În această ordine de idei, Colegiul reținând că încheierea judecătorească supusă recursului nu relevă motivarea instanței asupra poziției debitorului cu privire la disproporționalitatea penalității și la condițiile impuse de legiuitor cu privire la reducerea acesteia, fapt ce denotă că, încheierea judecătorească supusă recursului nu satisface criteriile legalității şi temeiniciei unui act judecătoresc.
64. Astfel, instanța de recurs ajunge la concluzia că la judecarea contestației depuse de S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" instanța de fond a omis să motiveze încheierea emisă

în acest sens, circumstanță ce a generat adoptarea unei soluții ce nu a asigurat minimul clarității actului judecătoresc.

65. Colegiul conchide că aspectele abordate supra au fost ignorate de instanța inferioară, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a le corecta, motiv din care cauza necesită rejudecare.
66. Respectiv, ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta omisiunile de procedură menționate, or instanța nu poate lipsi părțile de un grad de jurisdicție pentru examinarea contestației depuse de S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII", Colegiul civil, Comercial şi de Contencios administrativ concluzionează asupra necesității admiterii recursului declarat de reprezentantul S.A. „INCOMAȘ", avocatul Leșan Nicolae, casării încheierii și remiterii cauzei spre rejudecare, în același complet de judecată.
67. În conformitate cu art. 427 lit. b) și art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de reprezentantul S.A. „INCOMAȘ", avocatul Leșan Nicolae.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 martie 2024, emisă în cauza de insolvabilitate intentată față de debitorul S.A. „INCOMAȘ", prin care s-a admis parțial contestația depusă de creditorul S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII", s-a validat suplimentar creanței deja validate a creditorului S.R.L. „TM COMPLEX CONSTRUCŢII" creanța față de S.A. „INCOMAȘ" în suma de 156915 (o sută cincizeci și șase mii nouă sute cincisprezece),20 lei la categoria creanțelor chirografare de rangul VI și s-a obligat administratorul insolvabilității S.A. „INCOMAȘ" să rectifice tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului S.A. „INCOMAȘ", restituind cauza pentru rejudecare, în aceeași instanță, în același complet de judecată

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval